

Briselē, 2026. gada 10. martā
(OR. en)

6595/26
ADD 1

LIMITE

CORLX 188
CFSP/PESC 266
RELEX 251
CONOP 5

PIEZĪME

Temats: PADOMES LĒMUMS, kas Āfrikai palīdz veidot spējas Āfriku atbrīvot no mīnām – pielikums

---

PIELIKUMS

PROJEKTA DOKUMENTS

Āfrikas atbrīvošana no mīnām: spēju veidošana Āfrikā, lai novērstu kājnieku mīnu radītos draudus mieram, drošībai un attīstībai

Vispārīga informācija un pamatojums

Starptautiskā sabiedrība ir izlietojusi miljardiem dolāru, lai reaģētu uz lūgumiem nodrošināt starptautisku sadarbību un atbalstu, kas valstīm palīdzētu izpildīt Konvencijā par kājnieku mīnu aizliegumu (*Anti-Personnel Mine Ban Convention, APMBC*) noteiktos pienākumus. Šis atbalsts ir devis iespēju atmīnēt lielas zemes platības un iznīcināt daudzas kājnieku mīnas teritorijās, kur ir trausla situācija, maz spēju un sekas ir atstājuši konflikti. Šie centieni ir novērsuši draudus civiliedzīvotāju labbūtībai, mazinājuši šo ieroču radīto kaitējumu cilvēkiem un likuši pamatu mieram, drošībai un ilgtspējīgai attīstībai.

Neraugoties uz visiem globālajiem centieniem, 32 valstis, kas ir *APMBC* puses, nav izpildījušas visus 5. panta pienākumus. Pirms valstu-pušu piektās pārskatīšanas konferences nozīmīgākās ieinteresētās personas norādīja, ka netiek apmierinātas daudzu to valstu-pušu vajadzības, kuras ir lūgušas pagarināt termiņu, kādā jāizpilda 5. pants attiecībā uz kājnieku mīnu iznīcināšanas pabeigšanu savā teritorijā⁶. Sprotamu iemeslu dēļ vairums divpusējo valstu līdzekļu devēju savus pūliņus koncentrē uz tām valstīm-pusēm, kurās šie ieroči izraisa pašus akūtākos riskus un cilvēku ciešanas. Daudzās citās valstīs-pusēs piesārņojuma līmenis ir salīdzinoši zems vai vidējs, un tām ir bijis grūti iegūt pietiekamu valsts vai starptautisku finansējumu apsekošanai un atmīnēšanai. Tieši šādam nolūkam Sīemrības–Ankoras rīcības plānā 2025.–2029. gadam ir ietverts noteikums “izpētīt, cik lietderīgi būtu izveidot brīvprātīgo ieguldījumu fondu, no kura tiktu sniegts atbalsts tām skartajām valstīm-pusēm, kam ir grūti iegūt starptautisku atbalstu Konvencijas 5. pantā noteikto juridisko un konkrētā termiņā izpildāmo saistību izpildei”⁷.

No 32 valstīm-pusēm, kas nav izpildījušas visus 5. panta pienākumus, 16 atrodas Āfrikā⁸. Deviņas Āfrikas valstis ir iesniegušas detalizētus un tāmētus daudzgadu darba plānus attiecībā uz 5. panta pienākumu izpildi⁹. Piecas valstis (Čada, Etiopija, Mauritānija, Nigēra un Senegāla) pretmīnu pasākumiem no 2019. līdz 2023. gadam ir saņēmušas vismazāko finansējumu, un viena (Gvineja-Bisava) kopš 2018. gada ir vai nu saņēmusi minimālu finansējumu, vai finansējumu nav saņēmusi nemaz. Dažas no šīm valstīm pienākumus gandrīz ir izpildījušas. Piemēram, Gvineja-Bisava ziņo – lai izpildītu 5. panta pienākumus, tai ir vajadzīgi vēl nedaudz vairāk nekā 7,5 miljoni USD, Mauritānijai – 3,7 miljoni USD, un Senegālai – 8,9 miljoni USD¹⁰.

---

⁶ Sk., piemēram, *Anti-Personnel Mine Ban Convention – Extension Request process, Report by the Committee on Article 5 Implementation*, 2023., [21MSP-Committee-Art5-Extension-Request-Process.pdf](#)

⁷ *Siem Reap-Angkor Action Plan 2025-2029*, APLC/CONF/2024/15, 14. punkts, 18. lpp., [SRC-Final-Report-en.pdf](#)

⁸ Šo valstu-pušu skaitā ir Angola, Burkinafaso, Čada, Kongo Demokrātiskā Republika, Eritreja, Etiopija, Gvineja-Bisava, Mauritānija, Mali, Nigēra, Nigērija, Senegāla, Somālija, Dienvidsudāna, Sudāna un Zimbabve.

⁹ *Status of implementation of the Convention by States Parties with outstanding obligations, Fifth Review Conference*, APLC/CONF/2024/12, 2024. gada 13. novembris, [APLC/CONF/2024/1](#)

¹⁰ *Landmine Monitor 2024, International Campaign to Ban Landmines*, Ženēva: ICBL-CMC, 2024. gada novembris, [Landmine-Monitor-2024-Final-Web.pdf](#); un *Landmine Monitor*, Ženēva: ICBL-CMC, 2025. gada decembris, [Landmine-Monitor-2025-Final-Online.pdf](#)

Ierosinātās rīcības mērķis ir dot iespēju Āfrikas valstīm-pusēm izpildīt vēl neizpildītos 5. panta pienākumus un parādīt, ka pretmīnu pasākumi turpina glābt dzīvības un sekmēt ilgtspējīgu attīstību. Tāpēc tieši Āfrikā ES un tās dalībvalstis var koncentrēties uz novatorisku pieeju atbalstīšanu, “lai palīdzētu partnerim sasniegt mūsu kopīgo mērķi – atbrīvot pasauli no mīnām”¹¹. Šīs rīcības mērķis un apakšmērķi ir cieši saskaņoti ar pilnvarām, ko dalībvalstis sniegušas ANO Atbruņošanās pētniecības institūtam (*UNIDIR*)¹² un *UNIDIR* Parasto ieroču un munīcijas programmai. Šo rīcību *UNIDIR* Parasto ieroču un munīcijas programma īstenošanos ciešā koordinācijā ar *APMBC* īstenošanas atbalsta vienību (*APMBC-ISU*) un sadarbībā ar Padomdevēju grupu mīnu jautājumos (*MAG*) un citām attiecīgām ieinteresētajām personām.

1. Mērķis un apakšmērķi

Turpinājumā izklāstīts šīs iniciatīvas un rīcības vispārējais mērķis un divi atbilstošie un savstarpēji saistītie apakšmērķi, kuri, kā iepriekš minēts, ir cieši saskaņoti ar *UNIDIR* pilnvarām.

Vispārējais mērķis. Piecām Āfrikas valstīm, kam tiek nodrošināta vismazākā starptautiskā sadarbība un atbalsts, palīdzēt izpildīt Konvencijas par kājnieku mīnu aizliegumu (*APMBC*) 5. panta pienākumus.

1. apakšmērķis Ne vairāk kā piecās Āfrikas valstīs veidot valsts spējas izpildīt *APMBC* 5. panta pienākumus.

2. apakšmērķis Veicināt un atbalstīt apmaiņu ar zināšanām un pieredzi, kas iegūtas, palīdzot Āfrikas valstīm veidot spēju izpildīt *APMBC* 5. panta pienākumus.

2. Pieeja: rezultāti, atbalsta saņēmēji un pasākumi

---

¹¹*Anti-Personnel Mine Ban Convention, Fifth Review Conference, Siem Reap, 2024. gada 25.–29. novembris, EU Statement on International Cooperation and Assistance, [SRC-8ei-Coop-zz-org-European-Union.pdf](https://src-8ei-coop-zz-org-European-Union.pdf)*

¹²Sk. *UNIDIRs* pilnvaras: <https://unidir.org/unidir-statute/>. Sk. arī *Activities and operations of UNIDIR, UN General Assembly First Committee, resolution A/C.1/79/L.66, 2024. gada 17. oktobris*. Sk. arī *Work of the Advisory Board on Disarmament Matters and UNIDIR's Board of Trustees, Report of the Secretary-General, A/80/240, 2025. gada 23. jūlijs, <https://unidir.org/wp-content/uploads/2025/08/UNIDIR-2025-ABDM-Report.pdf>*

Lai izpildītu abus savstarpēji saistītos apakšmērķus, ierosinātajā rīcībā ir ietvertas divas darba paketes (proti, pasākumi, sasniegumi, sagaidāmie rezultāti/iznākums). Rīcības uzsvars un galvenais uzdevums ir ne vairāk kā piecās Āfrikas valstīs veidot un stiprināt valsts spējas izpildīt *APMBC* 5. panta pienākumus (1. apakšmērķis) un “atbrīvoties no mīnām”. Sistemātiska iegūtās pieredzes dokumentēšana un problēmu, lietderīgu pasākumu, paņēmieni un izdarīto secinājumu apzināšana ir vērtīgu un noderīgu zināšanu avots. Otrais apakšmērķis nodrošina šo zināšanu kopīgošanu, veicināšanu un apmaiņu, kā rezultātā ieguvējas būs citas *APMBC* valstis-puses un dalībvalstis, kā arī plašāka starptautiskā sabiedrība.

2.1. Ne vairāk kā piecās Āfrikas valstīs veidot valsts spējas izpildīt *APMBC* 5. panta pienākumus

UNIDIR pārraudzīs dzimumvērīgas palīdzības sniegšanu valsts spēju veidošanai ne vairāk kā piecās Āfrikas valstīs-pusēs, ja:

- tās ir norādījušas, ka ir gandrīz izpildījušas 5. panta pienākumus, un
- tām valstu-pušu sanāksmēs ir nolemts piešķirt pagarinājumus.

Lai veidotu Āfrikas valstu spējas, *UNIDIR* strādās ciešā sadarbībā ar *APMBC-ISU*, kā arī ar ES delegācijām Āfrikas partnervalstīs. Ņemot vērā mērķa valstis, kas saņems atbalstu, un to pasākumu veidus, kas paredzēti to lūgumos piešķirt pagarinājumu un plānos, *UNIDIR* strādās ar Padomdevēju grupu mīnu jautājumos – stratēģisku nevalstisku pretmīnu pasākumu īstenotāju, kas mērķa valstīs patlaban veic vai nesenā pagātnē ir veicis pasākumus vai kas minētajās valstīs atrodas vai ir atradies. Tādējādi tiks panākts, ka apsekošanas un atmīnēšanas spēju veidošanu var sākt ātri un bez nepieciešamības ierobežotos resursus izmantot jaunas klātbūtnes veidošanai attiecīgajās valstīs. Šeit mērķis ir panākt, lai partnervalstis valsts līmenī spētu uzņemties pilnu atbildību par centieniem ilgtspējīgā veidā izpildīt 5. panta pienākumus.

2.1.1. Rezultāti

- **Viena vai divas Āfrikas valstis izpilda *APMBC* 5. panta pienākumus** un iesniedz brīvprātīgu paziņojumu par to, ka ar šīs rīcības atbalstu ir pabeigta atmīnēšana.
- **Trīs citas Āfrikas valstis ir guvušas panākumus *APMBC* 5. panta pienākumu izpildē.**

- Attiecīga informācija tiks iekļauta **ikgadējos APMBC 7. panta ziņojumos** un Piektā panta komitejai adresētajos **lūgumos piešķirt pagarinājumu**.

Valstu panākumi atšķirsies, jo tos ietekmēs drošības situācija (piemēram, iespēja piekļūt piesārņotajām teritorijām), atbildīgums un no citiem saņemtā papildu palīdzība. Iespējams, ka viena vai vairākas Āfrikas APMBC valstis-puses spēs paziņot, ka ir izpildījušas 5. panta pienākumus, savukārt citas varēs zemi nodot lietošanā un paziņot, ka noteiktas provinces vai teritorijas ir “atbrīvotas no mīnām”, sasniegt citus starpposma mērķrādītājus, kas noteikti 5. panta pagarinājumos¹³ un valstu plānos, un nospraust ticamu un iezīmētu ceļu uz pienākumu izpildes pabeigšanu¹⁴. Visas valstis, kas tiks atbalstītas šīs rīcības ietvaros, būs stiprinājušas valsts spējas ilgtspējīgi pārvaldīt atlikušos 5. panta pienākumus.

2.1.2. Atbalsta saņēmēji un mērķrādītāji

Galvenās atbalsta saņēmējas un mērķa valstis ir piecas Āfrikas valstis, kas lūgumos piešķirt pagarinājumu APMBC 5. panta pienākumu izpildei ir ietvērušas detalizētus un tāmētus daudzgadu darba plānus, bet kas saņēmušas mazu starptautisko palīdzību: **Gvineja-Bisava, Mauritānija, Senegāla, Dienvidsudāna un Zimbabve**. 2025. gada oktobra beigās UNIDIR sazinājās ar šīm valstīm, kam varētu piešķirt atbalstu, lai tās informētu un lūgtu paust ieinteresētību piedalīties ierosinātajā rīcībā¹⁵. Līdz 2025. gada beigām institūts saņēma piecas pozitīvas atbildes¹⁶. Patiesie atbalsta saņēmēji ir tautas, kopienas un cilvēki, tostarp sievietes, vīrieši, meitenes un zēni, kas šajās valstīs izjūt kājnieku mīnu izraisītu tiešu un netiešu, negatīvu un dzimtiskotu ietekmi.

Jāatzīmē, ka atkarībā no vajadzībām un pieejamajiem resursiem atbalsta saņēmēju un mērķa valstu sarakstam varētu pievienot citas Āfrikas APMBC valstis-puses. Lai paplašinātu rīcības ģeogrāfisko tvērumu, UNIDIR, rīcību koordinējama ar ES Ārējās darbības dienestu, varētu vērsties pie citiem līdzekļu devējiem.

2.1.3. Pasākumi un sasniegumi

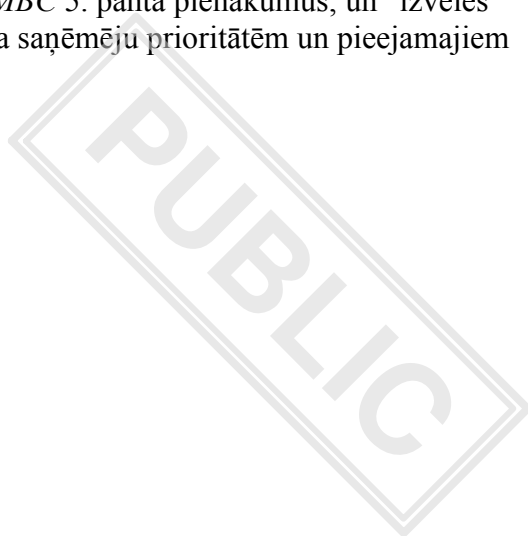
¹³Sk. <https://www.apminebanconvention.org/en/implementation/article-5/extension-requests>

¹⁴Sk., piemēram, *Pathways to Completion: Achieving A Common Goal Through Article 5 in Context*, Mines Advisory Group, MAG, 2024. gads, https://maginternational.org/media/filer_public/9c/d1/9cd17054-fb51-461b-ba81-16d962828267/pathways_to_completion-4.pdf

¹⁵Pēc ES CONOP sanāksmes 2025. gada 15. oktobrī un atbilstoši ES Ārējās darbības dienesta ierosinājumam un ieteikumam 2025. gada beigās UNIDIR nosūtīja oficiālas vēstules.

¹⁶ES Ārējās darbības dienestam ir darītas zināmas oficiālās atbildes vēstules un saziņa. UNIDIR sazinājās arī ar sesto valsti, ja gadījumā kāda no piecām galvenajām mērķa valstīm negribētu saņemt atbalstu šīs rīcības ietvaros.

Rīcībā ir paredzēts “pamata” pasākumu kopums, kuru mērķis ir veidot valsts spējas visās mērķa un atbalsta saņēmējās valstīs un dot tām iespēju izpildīt *APMBC* 5. panta pienākumus; un “izvēles” (fakultatīvi) pasākumi un atbalsts, kas atkarīgi no atbalsta saņēmēju prioritātēm un pieejamajiem resursiem.

“Pamata” pasākumi un attiecīgie sasniegumi ietver:

- **sanāksmes** sarīkošanu valsts līmenī, lai **kopīgi pārskatītu** lūgumu piešķirt pagarinājumu un valsts plānu, apzinātu svarīgākās prioritātes un izpētītu, vai noderīgs varētu būt “dialogs, kurā izmanto individuālu pieeju”, darbojoties koordinēti ar *APMBC-ISU*;
- **prioritāšu noteikšanas** rīka izmantošanu, lai panāktu **rezultātus**, par kuriem atbildīga pati valsts un kurus var izmantot individuālā pieejā un/vai lūgumos pēc starptautiskās palīdzības, un
- veicināt **ikgadējo 7. panta ziņojumu** sagatavošanu un informēšanu par atmīnēšanu (ikgadēja jaunākās informācijas sniegšana par 5. pantu) sadarbībā ar *APMBC-ISU*.

UNIDIR, rīkodamās koordinācijā ar operatīvo pretmīnu pasākumu īstenošanas partneri *MAG* un sadarbībā ar *APMBC-ISU* un valstī izvietoto ES delegāciju, attiecīgajā valstī sarīkos sākotnēju kopīgu sanāksmi ar valsts pretmīnu pasākumu iestādi; tādējādi tiks sniegts atbalsts katrai atbalsta saņēmējai valstij. Sanāksmē, kas notiks attiecīgajā valstī, tiks pārskatīts lūgums piešķirt pagarinājumu un rīcības plāns, izmantots *UNIDIR* prioritāšu noteikšanas rīks, lai apzinātu svarīgākās prioritātes un to secību, un izpētīts, vai progresu varētu veicināt valsts ieinteresēto personu dialogs galvaspilsētas līmenī. Sanāksmes un *UNIDIR* rīka izmantošanas rezultātā tiks noteikta prioritāro pasākumu prioritāte un secība, kas būs daļa no virzības uz 5. panta pienākumu izpildi. To varēs izmantot valsts ieinteresēto personu dialogā un vajadzības gadījumā – citos lūgumos pēc starptautiskās palīdzības.

Informāciju, kas tiks iegūta sākotnējās kopīgajās pārskatīšanas sanāksmēs un prioritāšu noteikšanas rīka izmantošanas rezultātā, varēs izmantot arī pētniecībā un publikācijās, ko publicēs šīs rīcības ietvaros; tādējādi tiks uzlabotas mērķauditorijas zināšanas un informētība (Sk. 2.2.3.).

Konkrētajai situācijai piemēroti “izvēles” pasākumi ietver:

- **apsekojumus** (proti, netehniskus un tehniskus apsekojumus), tai skaitā “iespējams, bīstamo” teritoriju un “apstiprināto bīstamo” teritoriju sadalīšanu un precizēšanu;
- **Teritoriju atmīnēšanu** ar piemērotiem paņēmieniem (piemēram, ar manuāliem, mehāniskiem vai dažādiem paņēmieniem) un ziņošanu par progresu;
- valsts iestāžu spēju veidošanu šādās jomās:
  - **informācijas pārvaldība;**
  - vajadzības gadījumā – **valsts standartu pārskatīšanu un atjaunināšanu**, un
  - attiecīgā gadījumā – **izglītošanu par sprādzienbīstamu priekšmetu radīto risku** un sadarbība ar kopienu.

Visi operatīvie un konkrētajai situācijai piemērotie pasākumi tiks īstenoti, uzraudzīti un izvērtēti saskaņā ar ANO apstiprinātajiem starptautiskajiem pretmīnu standartiem (*IMAS*).

Šīs rīcības ietvaros veicamo konkrētajai situācijai piemēroto pasākumu apzināšanai tiks izmantots *UNIDIR* prioritāšu noteikšanas rīks, ņemot vērā:

- lūgumus piešķirt pagarinājumu 5. panta īstenošanai un valstu-pušu sanāksmju lēmumus;
- detalizētajos un tāmētajos valstu rīcības plānos noteiktās prioritātes;

- valsts atbildības līmenis un pakāpe, ko izrādījusi mērķa valsts;
- pieejamie resursi;
- izvērtējums par citu palīdzību, ko valsts varētu vai ir plānojusi saņemt (no citiem līdzekļu devējiem), un
- cik liela ir iespējamība, ka rīcības ietvaros atbalstītie pasākumi sasniegs rezultātus / tiem būs sekmīgs iznākums.

Pasākumi katrā gadījumā būs atkarīgi no konkrētās situācijas, un tos varēs palielināt vai samazināt, lai tie atbilstu rīcības resursiem un ilgumam.

Lai arī operatīvo pasākumu klāstu noteiks situācija valstī, *UNIDIR* pieredze un informācija no operatīvo pretmīnu pasākumu īstenošanas partneriem Āfrikā liecina, ka šīs rīcības ietvaros varētu īstenot šādas divas konkrētajām situācijām piemērotas pasākumu paketes.

1. piemērs Izvēles operatīvie pasākumi, ko *MAG* īstenotu valstī, kurā piesārņojums nav liels, bet operacionāli sarežģīts, varētu ietvert:

- **netehnisku apsekošanu;**
- **apmācību** un personāla spēju veidošanu attiecībā uz **tehnisku apsekošanu un atmīnēšanu;**
- **apsekošanu un atmīnēšanu** ar mērķi zemi atzīt par lietojamu, samazināt mīnēto zemes teritoriju un zemi atmīnēt; un
- **valstu standartu pārskatīšanu un atjaunināšanu.**

Prioritāras būtu tās valstu teritorijas, kur atmīnēšana ļautu valstij izlēmīgi virzīties uz *APMBC* 5. panta pienākumu izpildi. Prioritāri būtu arī pasākumi, kas ilgtspējīgi stiprina valsts iestāžu spējas plānot, ziņot, tai skaitā pārvaldīt informāciju, kā arī pārvaldīt atlikušo risku.

2. piemērs Izvēles operatīvie pasākumi, ko *MAG* īstenotu valstī, kurā ir skaidri apzināts, bet blīvs piesārņojums, varētu ietvert:

- **tehnisku apsekojumu** veikšanu;
- **apmācību** un personāla spēju veidošanu, lai saglabātu spēju veikt tehnisku apsekošanu un atmīnēšanu;
- piemērotu manuālu un tehnisku **līdzekļu izvietošanu**, un
- apstiprināto bīstamo teritoriju **mērķtiecīgu atmīnēšanu.**

Prioritāra būtu dinamikas saglabāšana *APMBC* 5. panta īstenošanas procesā, riska mazināšana kopienās, kā arī izpildes trajektorijas aizsardzība, vienlaikus papildinot valsts iestādes un, iespējams, citu tās starptautisko partneru, īstenotos centienus.

2.2. Veicināt un atbalstīt apmaiņu ar zināšanām un pieredzi, kas iegūtas, palīdzot Āfrikas valstīm veidot spēju izpildīt *APMBC* 5. panta pienākumus.

UNIDIR veiks izpēti un kopā ar partneriem apkopos un analizēs informāciju, cita starpā par problēmām, lietderīgiem pasākumiem un izdarītajiem secinājumiem, lai Āfrikas valstis-puses savās valstīs spētu mazināt kājnietu mīnu radīto risku un tādējādi palīdzētu īstenot 2. apakšmērķi. Tiks analizētas arī iespējas un problēmas, kas konstatētas dzimumvērīgas un iekļaujošas pieejas īstenošanas gaitā. *UNIDIR* izveidos stabilu uzraudzības, izvērtēšanas un mācību satvaru, lai šādu informāciju apkopotu un darītu pieejamu nozīmīgākajām ieinteresētajām personām, kas iesaistītas pretmīnu pasākumos, un plašākai starptautiskajai sabiedrībai. Šeit mērķis ir panākt, lai Āfrikas valstis un kontinents kopumā spētu gan uzņemties atbildību par pienākumu izpildi, gan uzņemties kopīgu atbildību attiecībā uz Āfrikas atbrīvošanu no mīnām.

2.2.1. Rezultāti

Pirmais rezultāts ir **labākas zināšanas par praktiskām pieejām**, kas Āfrikas valstīm-pusēm dotu iespēju savās valstīs mazināt kājnietu mīnu radīto risku, izpildot 5. panta pienākumus. Otrais rezultāts ir **labāka informētība par Eiropas Savienības un tās dalībvalstu ieguldījumu atbalstā**, kas tiek sniegts Āfrikai, lai tā varētu atbrīvoties no kājnietu mīnu ietekmes.

2.2.2. Atbalsta saņēmēji un mērķradītāji

Galvenie atbalsta saņēmēji un mērķa valstis ir 193 ANO dalībvalstis, jo īpaši **APMBC Āfrikas valstis-puses**¹⁷ un **Āfrikas Savienības dalībvalstis**. *UNIDIR* arī iesaistīs ES struktūras un delegācijas, attiecīgās ANO struktūras, citas starptautiskās organizācijas, reģionālas un apakšreģionālas organizācijas, nevalstiskas organizācijas un sabiedrību, un tās varēs gūt labumu no *UNIDIR* pasākumiem un publikācijām. Patiesie atbalsta saņēmēji ir tautas, kopienas un cilvēki, tostarp sievietes, vīrieši, meitenes un zēni, kas šajās Āfrikas un citu pasaules reģionu valstīs izjūt kājnietu mīnu izraisītu tiešu un netiešu, negatīvu un dzimtiskotu ietekmi.

2.2.3. Pasākumi un sasniegumi

---

¹⁷ – Alžīrija, Āngola, Benina, Botsvāna, Burkinafaso, Burundi, Centrālāfrikas Republika, Čada, Dienvidāfrika, Dienvidsudāna, Džibutija, Eritreja, Etiopija, Gabona, Gambija, Gana, Gvineja, Gvineja-Bisava, Kaboverde, Kamerūna, Kenija, Komoras, Kongo Republika, Kongo Demokrātiskā Republika, Kotdivuāra, Lesoto, Libērija, Madagaskara, Malāvija, Mali, Maurīcija, Maurītānija, Mozambika, Namībija, Nigēra, Nigērija, Ruanda, Santome un Prinsipi, Senegāla, Seišelu Salas, Sjerraleone, Somālija, Sudāna, Svatini, Tanzānija, Togo, Tunisija, Uganda, Zambija, Zimbabve. Sk. https://treaties.unoda.org/t/mine_ban/participants

UNIDIR rīkos **vienu zināšanu nodošanas semināru** *APMBC* Āfrikas valstīm-pusēm un sagatavos **ziņojumu** par rīcības nozīmīgākajiem konstatējumiem un zināšanu nodošanas semināru. Ierosinātās rīcības ietvaros institūts izstrādās un darīs publiski pieejamu uzraudzības, izvērtēšanas un mācību satvaru. *UNIDIR* izstrādās arī **prioritāšu noteikšanas rīku**, sagatavos ne vairāk kā **piecas faktu lapas** un izveidos un publicēs ne vairāk kā **astoņus ziņu materiālus** par progresu, ko panākuši atbalsta saņēmēji Āfrikā. Tas arī kopā ar ES vadīs ne vairāk kā **astoņus sarīkojumus**, lai mērķtiecīgā veidā primāro un sekundāro atbalsta saņēmēju vidū un mērķauditorijās palielinātu informētību par šo rīcību un informētu par tās rezultātiem. Turpinājumā ir izklāstīta informācija par šo pasākumu ierosināto un provizorisko secību un sasniegumiem.

Pirmajos sešos šīs rīcības mēnešos *UNIDIR* izstrādās un testēs prioritāšu noteikšanas rīku, kas būs paredzēts lietošanai atbalsta saņēmējās valstīs, tai skaitā sākotnējās kopīgajās pārskatīšanas sanāksmēs (sk. iepriekš 2.1.3.). Rīcības īstenošanas laikā *UNIDIR*sadarbībā ar *MAG* sagatavos piecas faktu lapas – pa vienai katrai Āfrikas valstij, kas saņem atbalstu. Katrā faktu lapā būs ietverta informācija par rezultātiem, ko valsts guvusi *UNIDIR* prioritāšu noteikšanas rīka lietošanas laikā, un par *APMBC* 5. panta pienākumu izpildes gaitu. Šos materiālus var lietot valstis, kas saņem atbalstu, un *UNIDIR* partneri Āfrikā, kā arī starptautiskā pretmīnu pasākumu kopiena, lai palīdzētu valstīm-pusēm izpildīt 5. panta pienākumus.

Katrā no trim šīs rīcības īstenošanas gadiem *UNIDIR* kopā ar ES sarīkos un vadīs divus sarīkojumus Ženēvā, kuros pretmīnu pasākumu kopiena tiks iepazīstināta ar rīcības norisi un ar politikas un prakses pētījumu rezultātiem. Tie varētu būt papildu sarīkojumi līdztekus starpesiju sanākmei, kurā tiek sagatavota *APMBC* Valstu-pušu sanāksme (VPS), līdztekus ikgadējai *APMBC* VPS, valstu pretmīnu pasākumu direktoru un ANO padomdevēju sanāksmēm un/vai atsevišķi sarīkojumi. *UNIDIR* savu darbu cieši koordinēs un sadarbosies ar *APMBC-ISU*, lai nodrošinātu saskaņotību ar iespējamām sanāksmēm, kurās izmanto individualizētu pieeju, un tās veicinātu. Pēdējais šīs rīcības papildu sarīkojums notiks 2029. gadā līdztekus starpsesiju sanākmei, kurā tiks sagatavota *APMBC* Valstu-pušu sestā pārskatīšanas konference. Papildus tam rīcības īstenošanas pirmajā un trešajā gadā *UNIDIR* kopā ar ES sarīkos un vadīs sarīkojumus Āfrikā, kas tiks organizēti sadarbībā ar Āfrikas Savienību vai kādu no Āfrikas apakšreģionālajām organizācijām. Lai popularizētu nozīmīgākos šajos sarīkojumos apspriestos jautājumus, *UNIDIR* sagatavos un savā tīmekļa vietnē publicēs jaunus materiālus. Šie pasākumi un sasniegumi palielinās informētību par ES ieguldījumu sadarbības veicināšanā un priekšstata par kopīgu atbildību radīšanā to ieinteresēto personu vidū, kas strādā pie Āfrikas atbrīvošanas no kājnieku mīnu negatīvās ietekmes.

Otrajā gadā *UNIDIR* kopā ar ES sarīkos un vadīs informācijas apmaiņas un zināšanas nodošanas semināru Āfrikā, kas tiks organizēts sadarbībā ar Āfrikas Savienību vai kādu no Āfrikas apakšreģionālajām organizācijām un darbu cieši koordinējot ar *APMBC-ISU*. *UNIDIR* veiks pētījumu, kas tiks izmantots šajā seminārā. Tā sagatavošanā un rīkošanā tiks izmantoti specifiski paņēmieni, kas atvieglos vienāda līmeņa ekspertu apmaiņu ar informāciju par problēmām, lietderīgiem paņēmieniem un novatoriskām pieejām darbā pie 5. panta pienākumu izpildes Āfrikā. Seminārā pulcēsies 15 Āfrikas *APMBC* valstis-puses – gan tās, kas nesen ir izpildījušas 5. panta pienākumus, gan tās, kas strādā pie to izpildes. Trešajā gadā *UNIDIR* publicēs un izplatīs ziņojumu, kurā būs ietverta šajā seminārā iegūtā informācija un kas būs paredzēts citām ieinteresētajām personām, lai palīdzētu Āfriku atbrīvot no mīnām.

3. Iesaistes veidošana ar ES un pamanāmība

Ar šo rīcību ir iecerēts palielināt sinerģijas ar citām ES vadītām iniciatīvām un rīcībām (piemēram, ar *APMBC-ISU* projektu, kura mērķis ir veicināt *SRAAP*¹⁸ īstenošanu, ar *EUNPDC*¹⁹ un/vai citiem konkrētiem ES finansētiem projektiem). Tā Eiropas Savienībai dos iespēju nostiprināt publisko tēlu un līdera lomu dažādos parasto ieroču kontroles, neizplatīšanas un humanitāras atbrunošanās jomas līmeņos. *UNIDIR* sadarbosies ar Briselē izvietotajām ES struktūrām un veidos aktīvu iesaisti ar ES Ārējās darbības dienestu – nozīmīgu partneri –, kā arī ar ES pastāvīgajām delegācijām ANO Ženēvā un Ņujorkā. Lai veidotu spējas valstīs, *UNIDIR* veidos iesaisti un strādās arī ar ES delegācijām Āfrikas partnervalstīs, sākot ar sākotnējām kopīgām pārskatīšanas sanāksmēm (sk. iepriekš 2.1.3.), un valstīs, kurās atrodas attiecīgās Āfrikas reģionālās un apakšreģionālās organizācijas. Tiks izdotas rakstiskas publikācijas, kas atbildīs ES pamatnostādņēm par ES pamanāmību (sk. arī turpinājumā). Turklāt ES būs pamanāma visos sarīkojumos, kas tiks rīkoti kopā ar *UNIDIR*, citstarp tā uzstāsies ar atklāšanas un/vai nobeiguma uzrunām, darbosies vadītāja lomā vai sniegs ieguldījumu kā eksperte. *UNIDIR* uzskata, ka “vadošās” iespējas sekmēt ES vadošo lomu miera, drošības, stabilitātes un ilgtspējīgas attīstības veicināšanā Āfrikā, būs zināšanu apmaiņas seminārs otrajā gadā un divi sarīkojumi rīcības trešajā gadā.

Ja vien ES Komisija nepiekritīs vai nelūgs rīkoties citādi, *UNIDIR* veiks visus nepieciešamos pasākumus, lai popularizētu faktu, ka projektu finansējusi ES, kā arī lai uzsvērtu ES nozīmi šajā rīcībā. Šādus pasākumus veiks saskaņā ar ES Komisijas izstrādāto un publicēto Rokasgrāmatu par Eiropas Savienības ārējo darbību komunikāciju un pamanāmību²⁰. Lai atzītu ES lomu un nodrošinātu ES pamanāmību, tiks izmantota ES emblēma un finansējuma paziņojumi. Tādējādi tiks nodrošināts, ka ES finansiālais atbalsts šai rīcībai ir pamanāms, pārredzams un pienācīgi marķēts.

4. Sadarbība un partnerības

---

¹⁸ES Padomes Lēmums (KĀDP) 2025/781, 2025. gada 14. aprīlis, pielikums, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500781

¹⁹ES Padomes Lēmums (KĀDP) 2025/889, 2025. gada 12. maijs, pielikums, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500889

²⁰Sk. *Communication and raising EU visibility: Guidance for external actions* – 2022, 2024. gada 16. septembris, https://international-partnerships.ec.europa.eu/knowledge-hub/communicating-and-raising-eu-visibility-guidance-external-actions_en#visibility

Organizācija, kas īsteno šo rīcību, ir *UNIDIR*. *UNIDIR* sadarbosies ar dalībvalstīm, tostarp *APMBC* Āfrikas valstīm-pusēm un Āfrikas Savienības valstīm, *APMBC-ISU*, Āfrikas Savienības un Āfrikas reģionālajām ekonomikas kopienām, citām ANO struktūrām (piemēram, ANO Atbrūšanās lietu biroju, Pretmīnu dienestu, Attīstības programmu un valstu birojiem, kā arī ar citiem ANO Aģentūru koordinācijas grupas pretmīnu pasākumu jautājumos locekļiem), citām starptautiskām organizācijām un nevalstiskām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām.

Šīs rīcības īstenošanas procesā *UNIDIR* gādās par ciešu sadarbību un koordināciju, jo īpaši ar *APMBC-ISU*, nodrošinādams, ka pasākumi un rezultāti sniedz ieguldījumu ES finansētajā *APMBC-ISU* projektā vai uz tā balstās, veido un palielina sinerģiju ar to un nodrošina, ka tie viens otru papildina, un tādējādi veicina *SRAAP* īstenošanu. Tā kā gan *UNIDIR*, gan *APMBC-ISU* atrodas Ženēvā, abas organizācijas/struktūras regulāri tiksies, lai koordinētu pasākumus un sarīkojumus. *UNIDIR* aicinās *ISU* piedalīties visos sarīkojumos, kas tiks rīkoti un vadīti kopā ar ES, un regulāri informēs *ISU* par rīcības pasākumiem un sasniegumiem.

4.1. *UNIDIR* partneru pārraudzība

UNIDIR veidos iesaisti ar tiem nevalstiskiem pretmīnu pasākumu īstenotājiem no esošā partneru tīkla, ar kuriem tam ir noslēgti sadarbības nolīgumi (piemēram, saprašanās memorandi) un kuri darbojas Āfrikas valstīs, kas saņems atbalstu; tie būs īstenošanas partneri, kas palīdzēs īstenot 2.1.3. paredzētos pasākumus un īstenot 1. mērķuzdevumu. Īstenošanas partneru pārvaldīšanas procesā *UNIDIR* ievēro un piemēro ANO noteikumus²¹. Tas ir ieviesis sistēmas un procesus, lai efektīvi un lietderīgi pārvaldītu šādus operatīvos partnerus Āfrikas valstīs un ar tiem strādātu. Tas nozīmē, ka ir noteikti standarti uz risku balstītas un uz rezultātiem orientētas pieejas izmantošanu attiecībā uz rūpības pienākumu, atlasī, darbības uzraudzību, novērtēšanu un finanšu uzraudzību.

5. Rīcības ilgums

Tiek lēsts, ka rīcības īstenošanai ir vajadzīgi 36 mēneši.

6. Īstenošanas struktūra un partneris

6.1. Informācija par *UNIDIR*

---

²¹ *UN Financial Regulations and Rules (FFR), Secretary-General's Bulletin ST/SGB/2028/3 un JIU/REP/2021/4.*

UNIDIR ir autonomas ANO sistēmas institūts, kas valstīm un citām ieinteresētām personām nodrošina neatkarīgu pētniecību, vietu dialogam, padomus, rīkus un iespējas veidot spējas tādās svarīgās jomās kā drošība, bruņojuma kontrole, atbruņošanās, tai skaitā humanitāra atbruņošanās, un attīstība. Institūta iesaiste, pētniecība un darbs humanitārās atbruņošanās jomā sākās pagājušā gadsimta 90. gados, pirms tika pieņemta un stājās spēkā *APMBC*²². Pirms 20 gadiem ES ar *UNIDIR* sadarbojās, lai no tās iegūto informāciju izmantotu stratēģiju izstrādei tādās jomās kā pretmīnu pasākumi, kara atstāti sprādzienbīstami priekšmeti un kājnieku ieroču un vieglo ieroču kontroles plānošana²³. Vairāk nekā desmit gadus *UNIDIR* un *CAAP* cieši sadarbojas ar Āfrikas reģionālajiem partneriem un dalībvalstīm, lai palīdzētu ar spēju veidošanas un plānošanas paņēmieniem novērst nelikumīga bruņojuma problēmu un samazināt sprādzienbīstamu priekšmetu izraisīto kaitējumu Āfrikā. Pēdējos gados *UNIDIR* šajā jomā galvenokārt koncentrējas uz līguma, tai skaitā *APMBC*, faktisku universalizāciju un vispārēju īstenošanu, sprāgstošu ieroču izmantošanu apdzīvotās vietās, improvizētu kājnieku mīnu radītājiem draudiem²⁴ un dzimuma lomu efektīvos pretmīnu pasākumos²⁵. Institūts ir apņēmis veicināt ANO pieņemtos ar dzimumu saistītos mērķus un uzdevumus, un tas turpina palielināt sieviešu ieguldījumu atbruņošanās, tai skaitā humanitārās atbruņošanās, veicināšana, ieroču neizplatīšanā, bruņojuma kontrolē, mierā un drošībā, tādējādi sekmējot SMD programmas izpildi. *UNIDIR* uztur spēcīgas un uzticamas attiecības un sadarbību ar Āfrikas valstīm, un tam ir unikāla piekļuve valdības stratēģiskajiem un darbības līmeņiem. Tam ir labi iedibinātas, spēcīgas partnerības ar Āfrikā strādājošām pretmīnu pasākumu organizācijām. Tiek augtu novērtēta *UNIDIR* neitralitāte, objektivitāte un taisnīgums pētniecībā un darbā pie ieroču izraisītā kaitējuma mazināšanas. Tāpēc *UNIDIR* lieliski piemērota un aprīkota, lai īstenotu rīcības mērķi un apakšmērķus.

6.2. Informācija par *MAG*

---

²²Plašāku informāciju sk. *United Nations Institute for Disarmament Research* (2006.) “*Disarmament as Humanitarian Action: From Perspective to Practice*”, *UNIDIR*, Ženēva, <https://unidir.org/files/publication/pdfs/disarmament-as-humanitarian-action-from-perspective-to-practice-288.pdf>

²³*United Nations Institute for Disarmament Research* (2006.), “*European Action on Small Arms and Light Weapons and Explosive Remnants of War: Final Report*”, *UNIDIR*, Ženēva, <https://unidir.org/publication/european-action-on-small-arms-and-light-weapons-and-explosive-remnants-of-war-final-report/>

²⁴Tas ietvēra, piemēram, palīdzības sniegšanu *APMBC* prezidentvalsts Vācijas darbam pie darba dokumenta par improvizētām kājnieku mīnām un Konvenciju par kājnieku mīnu aizliegumu, [21MSP-President-Paper-Improvised-AP-Mines.pdf](#)

²⁵*United Nations Institute for Disarmament Research* (2023.), “*Beyond Oslo: Taking Stock of Gender and Diversity Mainstreaming in the Anti-Personnel Mine Ban Convention*”, *UNIDIR*, Ženēva.

Padomdevēja grupa mīnu jautājumos (*MAG*) ir globāla humanitāra un interešu aizstāvības organizācija, kas konfliktu skartās teritorijās atrod, no tām aizvāc un iznīcina kājnieku mīnas, kasešu munīciju un nesprāgušas bumbas. Kopš 1989. gada *MAG* darbs ir tieši palīdzējis vairāk nekā 22 miljoniem cilvēku vairāk nekā 70 valstīs pēc kara atjaunot savu dzīvi un iztikas līdzekļus. *MAG* tiek uzskatīta par vienu no galvenajām humanitārajām pretnīnu pasākumu īstenotājām pasaulē; 2025. gadā tā saņēma Hiltona Humanitāro prēmiju un 1997. gadā tā kopīgi saņēma Nobela Miera prēmiju. *MAG* cieši sadarbojas ar valstu iestādēm, citām starptautiskām NVO un vietējiem partneriem, lai palielinātu efektivitāti, novatoriskumu, drošību un rezultativitāti. *MAG* ir noslēgts formāls saprašanās memorands ar *UNIDIR*, kā arī ar nevalstiskām organizācijām, tostarp ar *GICHD*, *Small Arms Survey* un *International Alert*, un tā ir arī Eiropas miera veidošanas koordinācijas biroja locekle.
